

Sahib ve Başmuharriri
ŞİKET BAYAR
Memleket menafine aid yazılara
sayfalarımız açıktır.
Basılmayan yazılar geri
verilmez.

ULUS SESİ

— SİYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 891
5 Nisan 1938
SALI
Sayısı 100 Paradır.

Onbirinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 1927

Kamutayın Dünkü Toplantısında Bir çok kanun lâyihaları müzakere edildi

Ankara 4 A. A. — Kamutayın bu günkü toplantısında Üsküdar ve Kadıköy su şirketi imtiyazı ile tesisatının satın alınmasına âid mukavelenin ve Türkiye Lotonya ticaret ve kliring anlaşmaları ile merbutatının Türkiye Romanya ticaret ve tediye anlaşmasının

tasdiklerine âid kanun lâyihaları ile icar ve isticar kontrolünün ferağ ve intikal ilmühaberlerinin ve nüfus ve hüviyet cüzdanlarının bedel mukabilinde satılmalarına dair olan kanun layihalarının birinci müzakereeleri yapılmıştır.

Fıkra

Borsa

Bugün Ankarada Türk Borsasını açıyoruz.

Bir zamanlar borsanın dili bile türkçe değildi: Borsa nihayet dilini düzeltmişse de, hissi bize yabancı kalmıştır.

Borsanın ne nikbinliği, ne de bedbinliği türk olmuştur. Halbuki içinde oynanan servet daima bizimdi; bu toprağın ahı, orada soğuyor ve donuyordu.

Borsa bizde yalnız bizim aleyhimize kıymet oyunlarının değil, bizim aleyhimize her türlü riva-yet ve şayiaların da kaynağı idi. Maliye işlerine tamamen hâkim olmağa cesaret edeme liğimiz zamanlar, içinde bulunduğumuz şartları kendi bildiklerimiz, yaptıklarımız ve tasarladıklarımızdan fazla, borsa cetvellerinin "açıldı," ve "kapandı," la-

rı arasındaki iniş çıkış farkları ile tayin etmeye çalışırdık. İstanbul borsasının en büyük paniklerinden birinin sebebi, türk zaferi olmuştur.

Tanıdıklarımın birinin, Anadolu zaferine istinad ettirdiği bir borsa spekülasyonunda, zafer vukubulduğu için kaybettiğini hatırlıyorum. Finans ve ekonomisi kendi malı olmayan yarıömürgele-rin hazin âkibeti budur.

Borsayı Ankarada açarken, bizler borsa havasına türkiye hakikatlerinin hâkim olmasını istiyoruz. Pariste gök karardığı zaman, Galatada şemsiye açanların gaffetine millî tasarruf ve sermaye nasıl emanet olunabilir?

Ankara borsası, bir hakiki menfaatler nazımı olacaktır.

Ulus—FATAY

Başvekilimizin ziyafeti

Başvekil B. Celâl Bayar, vekiller ve kordiplomatik şerefine Ankara palasta bir ziyafet vermiştir.

Sabiha Gökçenin

Himayesi altında bulunan
Türk kuşu filosu

Gaziemirde hara- retle karşılandı

Ankara 4 A. A. — Dün sabah Ankaradan hareket eden ve Atatürk kızı Bayan Sabiha Gökçenin kumandası altında bulunan Türk kuşu filosu yine dün öğleye doğru İzmir varmış ve Gaziemirde hararetle karşılanmıştır.

Lâtin Harflerin 10 ncı Yıl dönümü

PROİA gazetesinden:

Türkiye hükûmeti lâtin harflerinin onuncu yıldönümünü teside hazırlanmaktadır. Harf inkılâbı gibi cezri bir değişme cidden teside değer. Kemal Atatürk eskiden dokunulamiyan müesseseleri derhal değiştirtivermiştir.

Ülemanın ruhanî despotizmini kaldırmış, Türk kültürünü teşkilâtlandırmış, kadını erkekle müsavi yapmış, kafeslerle ferace ve fesleri tarihe karıştırmış ve Türk yazısını değiştirmiştir. Bilhassa bu sonuncusu teknik sebepler yüzünden de çok zor-

du. Matbaaların hürufatı, mekteplerin kitapları ve üniversitede okutulan büyük eserler değişmek lâzım geliyor ve bunlardan daha mühimmi halkın yeni yazıya alışması iktiza ediyordu. Bunların kâffesi başarıldı. Bunun arkasından dil inkılâbı başladı; Arapça ve Acemce kelimeler kaldırıldı; lisan temizlendi, sadeleştirildi ve Türkleştirildi.

Yeni Türkiyenin müessis ve önderinin, tarihin zikrettiği en kuvvetli inkılâpçılardan olduğu muhakkaktır.

Muvazene vergisinde yapılacak tenzilât

Memur ve müstahdemlerden alınan vergide tahfifler yapan proje, son şeklini almıştır. Yapılması derpiş edilen tahfifler dolayısıyla uzun uzadıya tetkiklerde bulunmuş ve Maliyece muhtelif formüller hazırlanarak, Vekiller Heyetinin tasvibine arz edilmiştir.

İlk projelerde buhran ve muvazene vergilerinin bir nisbet haline ircaile

kazanç vergisi üzerine tek-sifi de düşünülmüştü. Sonradan muvazene vergisinde bütçe imkânları nisbetinde yapılacak tenzillerin tetkiki münasib görülmüş ve bu esas üzerinde yapılan çalışmalarla yeni lâyiha hazırlanmıştır. Lâyiha ile muvazene vergisinin yüzde ondan, yüzde sekize indirilmesi tesbit edilmiştir. Bu suretle memur ve müstahdemlerin

Tahsil edilemiyen 3,925,502 lira

Zarurî sebeplerden dolayı takib ve tahsillerine mahal ve imkân olmadığı görülen ve bu sebeple kayıtlarının silinmesi istenen 3,925,502 lira hakkındaki hükümet ve bütçe encümeni mazbatası ruznameye alınmıştır.

muvazene vergisinde yapılması meclise teklif edilen tahfifle, devlet bütçesinden yeniden beş milyon liraya yakın bir fedakârlıkta bulunmaktadır.

Yabancı Basınlarda

Balgar Basını:

Türkiye ve Yunanistan

Bu iki komşumuz arasında senelerdenberi gıptayı mucip bir anlaşma vardır ve bu, günden güne kuvvetlenmekte ve inkişaf etmektedir. Bu iyi komşuluk münasebetlerinin temeli, Yunanlıların 1922 Sakarya bozgunundan sonra atıldı ve 30 teşrinievvel 1930 da iki komşu memleket arasında bir ademi tecavüz ve dostluk mısakı imzalandı. Aradan sekiz sene geçmiş olmasına ve Yunanistanda ağır iç anlaşmazlıklarının doğduğu hadise hasebiyle devlet şeklinin cümhuriyetten kralığa tebdiline; Türkiye'nin de Boğazların tahkim ve teslihinin mümkün kılan Montro konferansının toplanması ve İskenderun meselesini ortaya atması hususundaki teşebbüslerine rağmen aradaki dostluğa zerre kadar hallet gelmiş değildir.

Bilakis yukarıda söylediğimiz mısaktan üç sene sonra yani 14 eylül 1933 te Ankara ile Atina arasında ikinci bir samimî mısak akdedildi ve bu, iki memleketin bütün politik meseleler hakkında aynı görüşleri haiz bulunduğunu isbat ederek bu iki komşumuzu birbirine daha sıkı bir surette bağladı.

Bu senenin şubat sonlarında ise bu iki küçük Akdeniz devleti arasında yeni bir mısakın parafedildiği haberini almış bulunuyoruz. Bu mısak, nisan zarfında Atinada imzalanacaktır. İki komşu

memleket, yüksek hayatî menfaatlarının ve yurtlarının müşterek müdafaası hususlarında bu yeni mısakla bir adım daha ileri getmiş oluyor. Bu, bize bundan bir müddet evvel General Metaksas'ın: "Türkiye ile Yunanistan arasındaki hududların kalkacağına inanıyor ve fakat bunun ne zaman tahakkuk edeceğini kestiremiyorum," sözlerini hatırlatmaktadır.

Türk - Yunan Kilirîng Anlaşması

Yeni Ticaret ve kilirîng anlaşmalarını görüşmesinde bulunmak üzere bu ayın ortalarına doğru Ankaraya bir Yunan ticaret heyeti gelecektir.

İtalyanın aldığı mallar

Ankaradan verilen malumata göre İtalya hükûmeti hububat, yün ve kulliyetli mükdarda pamuk satın almaya başlamıştır. Bu alış piyasayı hararetlen dirmiş ve merkez bankasındaki İtalyan kilirîng hesabı 800,000 lraya inmiştir.

ŞEHİR ve İLÇE HABERLERİ

Hususî İdare Evrak Memurluğu

Vilâyetimiz Hususî İdare evrak memurluğuna Çermik Varidat memuru Etem Aybar tayin edilmiştir.

Nişanlanma

Şehrimiz Belediye Başkatibi Bay Abdülkerim Tuncay ile oturakçı Zeki Yıldızın kızı Bayan Şükran geçen Pazar günü nişanlanmışlardır.

Kutlularız.

Esnaf muayenesi

Üç ayda bir yapılmakta olan esnaf muayenelerine Belediye tarafından başlanmıştır.

Seçme Haberler

Resmî kâğıtlar Hususî işte kullanılmıyacak

Başvekâletten vilâyetlere gönderilen bir tamimde resmî kırtasiyenin hususî muhaberatta kullanılması kat'i surette menedilmiştir.

Vilâyet Encümeni kâtipliği

Vilâyet Daimî Encümen ikinci kâtipliğine Hususî İdare evrak memuru Abdurrahman Erten tayin edilmiştir.

AĞIR CEZA'DA:

15 seneye Mahkûm oldu

Bir kadın almak yüzünden dolayı Savurun Berti köyünden Taceddini öldürmekten suçlu Metinan köyünden İbrahim Hazari oğlu Mehmedin duruşması bitmiş ve on beş sene ağır hapse mahkûm olmuştur.

Halk bilgisi derlemelerinden:

Maniler

Derleyen: Kılıçözlü

—25—

İbrik susuz olur mu?
Dibi kumsuz olur mu?
Ben müftiye danıştım
Yiğit yarsız olur mu?

—26—

Raftaki siniler
El değmeden iniler
Gurbette yarı olanın
Kulakları çınlar.

—27—

İğneler dolam dolam
Yarımı nerde bulam
Orduların içinde
Bakışlarından bilem.

—28—

Bir dalda iki Kiraz
Biri al biri beyaz
Kâtib kölen olayım
Bir güzeldi bana yaz.

—29—

İnciyim üzölmüşüm,
Sedefe düzülmüşüm,
İster al ister alma
Alına yazılmışım.

—30—

İnleyim dinle gönül
Dinleyim inle gönül
İmil imil yanayım.
Senin derdinle gönül.

Garib Vak'alar

40 milyon lira kıymetinde

Merasim Elbisesi

Hindistanın en zengin adamı sayılan Patiala mihracesi (46) yaşında olduğu halde bir hafta kadar evvel ölmüştür. Bu adamın giydiği Hind usulü merasim elbiselerinin üzerinde bulunan mücevheratın kıymeti (40) milyon 500 bin Türk lirası kıymetindedir.

23 Nisan

Çocuk Haftasının başlangıcıdır

Tevfik Fikret ve Şermin

Muharrirlerimizden Bay Ziya Kılıçözlünün ilkokul öğrencileri için hazırladığı ve yakında kitab halinde basacağımız, Tevfik Fikret ve Şermin adlı eserini bir kaç gün sonra gazetemizde tefrikaya başlayacağız,

Bütün okurlarımıza ve bilhassa öğretmen ve öğrencilere bu eseri tavsiye ederiz,

HAYAT VE KÂİNAT

Yazan: Sedat Yesüney

— 32 —

Bunlar içinde bir anti katod bulunan bir levha ile karşısında duran ince bir telden müteşekkildir. Bu ince tel çok kuvvetli bir voltaj ile beslenir ve üzerinden cereyan geçen bir takım elektronlar hasil olur. Bunların taşıdığı kudret çok fazladır. Bu fazla olan kudret ve kuvvetli olan anti katod üzerine çarpıyorlar. Esasen iks şualarının teşekkülü için elektronların bir sathi dönmeleri lâzımdır. Bu şart da tahakkuk edince levhadan akseden şualar iks şuaı olmuş oluyor. Talü elektronlar tarafından mütemadiyen şiddetle döğülen anti katod çok kısa bir müddet zarfında ısınarak kızgın bir hale geliyor. Bunu soğutmak için ya hususî bir vantilâtör ile dışarıdan soğutulur ve yahud anti katod bir bakır tel ile harice bağlanarak sıcaklığı azaltılır.

Iks şuaları hiç bir vakit kırılmazlar, daima düz bir hat şeklinde intişar ederler. Bazı cisimleri floresans haline getirerek parlatırlar. Fotoğraf plâklarına etkim yaparak kartırlar. Gazları iyonize ederek bulunduğları mîttikayı elektririk için nakil kılarlar. Organik (uzvî) cisimlerden geçerler. Kemik ve madenî cisimlerden çok yüksek voltaj ile geçer. İşte bu hassaları itibarıyla doktorlukta kullanılır.

Iks şuaları mahiyetleri itibarıyla bir şuaıdır. Dalğa uzunluğu onda bir milimikron ile yüzde bir milimikron arasındadır. Anti katod karşısındaki elektron hasil etmek vazifesile mükellef teli besleyen cereyanın voltajı ne kadar yüksek olursa dalğa tulüde o kadar küçüktür. Dalğa tulü ne kadar küçülürse nüfuz kabiliyetide o kadar büyümüş olur.

Bu evsafa malik olan iks şualarından daha kü-

çük olan şualarda vardır ki bunlara kozmik şualar denir.

Kozmik şualar nüfuz kabiliyetleri yani başka cisimlerden geçme kabiliyeti pek büyük olan şualardır.

Tamamile tecrid edilmiş olan bir cismin üzerinde bulunan elektiriğin yavaş yavaş kaçtığı çok eski zamandan beri bilinmekte fakat sebebi bir türlü izah edilmemekte idi. Son zamanda fizikçiler ya nüfuz kabiliyeti yüksek şuaları veyahut elektronların bu elektiriğe karıştığı kanaatını hasil ettiler. Diğer taraftan tamamilen karanlık olan bir yerde duran fotoğraf plâklarına tesir yapan bir takım şualarında arza geldiği öğrenildi. İşte yalnız eserlerine kendisini gösteren bu gizli şualara kozmik şuaları denildi.

=Sonu Var=

Kızıltepe Hukuk Hakimliğinden

Gursun Üzeyir köyünde vaki ve tarafları cenuben tariki am ve ziyaret, şimalen Halil ve Mehmet bini Halef bahçeleri, şaıkan tariki am, garben Hasani bahçesile mahdut, bir kıta bahçenin namına tescilli için Gursun orta köyünden Mahmut oğlu Ahmet tarafından açılan davanın muhakemesi 12/ Nisan 1938 gününe muallak bulunmuş ve mezkûr bahçeye alakası olan kimse nin tarihi ilândan yirmi gün zarfında evraki müsbiteileri ile Kızıltepe sulh hukuk mahkemesine müracaatları ilânen tebliğ olunur.

Vilâyet Defterdarlığından:

1 — (44319) lira 54 kuruşluk bedeli keşifli Midyat kazası hükümet konağının 937 mali yılı zarfında inşa edilmek üzere keşif bedeli olan 44319 lira 54 kuruş üzerinden 16/3/938 tarihinden itibaren 15 gün müddetle ve kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konularak ihale günü olan 1 Nisan 938 Cuma günü saat 1 de yapılan eksiltmede hiç bir taraftan alıcı görülmediğinden 2490 sayılı kanunun 43 inci maddesi mucibince ihalenin 10 gün müddetle ıztılarak 11 Nisan 938 Pazartesi günü saat 1 de yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminat miktarı (3323) lira (96) kuruştur.

3 — Bu işe aid fennî şartname; keşifname model ve proje gibi evrakı müşbite bedelsiz olarak Mardin Defterdarlığı ile Nafia müdürlüğü dairelerinden aranacaktır.

4 — İsteklilerin mimar veya mühendis olmaları veya resmî ceride ile ilân olunan talimatnamede yazılı ehliyet vesikalarını ibraz etmeleri şarttır.

Tapu Dairesinden

Paspanos mevkiinde vaki Osman oğlu Abdülkerim namında mukayyet bahçenin miktarı kayıt ve senette yazılı olmadığından sahibinin isteği üzerine yeniden mesaha yapılacağından gazetenin çıktığı günün ferdasından itibaren bir hafta sonra mahalline gidecek memura bir diyceği olan alakadarların müracaat etmesi ilân olunur.

5 — Mezkûr inşaat için Maliye vekâletinden gönderilen (39750) liralık tahsisatın asıl bedeli keşif olan 44319 lira 54 kuruşla iblâğ edilmediği takdirde sözü gücen keşifnamenin 6,10 ve 11 inci maddelerinde yazılı şap'sıva ve renkli badananın keşif bedelleri olan 4569 lira 54 kuruşun tenzil edildikten sonra geri kalan (39750) lira üzerinden eksiltme yapılacaktır. eksiltme nitesinde mevcut tahsisattan tasarruf vukubulduğu takdirde tasarruf miktârı keşifnamenin 6,10 ve 11 inci maddelerinde yazılı şap'sıva ve renkli badananın yapılması imkânı olduğu takdirde bu işlerinde bu meyanda yapılacaktır. ve 1050 sayılı muhasebe umumiye kanununun 83 inci maddesinin (H) fıkrasına tevfi kan bedeli ihale miktârının sülüsünün müteabhide teminat mukabilinde avans olarak verilecektir.

6 — İhale Defterdarlık dairesinde yapılacak ve isteklilerin teklif mektuplarını ihale gününde saat 12 ye kadar defterdarlık makamında toplanan alım satım komusyonuna vermege mecbur oldukları ilân olunur. 5/6/7/9

Kültür Direktörlüğünden

İlköğretmen mezunları geçen yılki şartlar dahilinde imtihanla Ortaokul öğretmenliklerine alınacaklarından talep olanların en son Nisanın birinci haftasına kadar Kültür Direktörlüğüne müracaat etmeleri lazımdır.

23 NİSAN
Çocuk Haftasının ilk günüdür

PİYASA

Cinsi	Kilosu	
	Kr.	Sn.
Buğday	4	
Arpa	3	50
Un (Bir çuval)	650	
Darı	3	
Nohut	3	50
Mercimek	3	50
Pirinç	19	
Sade Yağ	90	
Tere yağı	80	
Zeytin yağı	60	
Yün	40	
Deri	35	
Badem	18	
Badem içi	85	
Ceviz	15	
Ceviz içi	35	
Mahlep	25	
Mazı	16	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	32	
Kahve	130	
Sabun	50	
Çay	310	
Kuru üzüm	20	
Pekmez	20	
Bal	40	
Pestil	30	
Suçuk	40	

ULUS SESİ

ABONE ve İLÂN Şartları

Abone Şartları

Aylığı	Türkiye için	Haric için
	Kuruş	Kuruş
Üç Aylığı	300	
Altı Aylığı	450	800
Seneliği	800	1500

İLÂN ŞARTLARI

İlânın beşer satırından (10) Kuruş alınır.

İlân neşrinden mesuliyet kabul edilmez.

Günü geçen nushalar (10) kuruştur.

Yurtdaşı!

Yiyeceğin, geyeceğin velhasıl her şeyin yerlisini kullanmayı yeni içtimai ahlâk emreder.

İDAREHANE'Sİ
Eski Halkevi Binası Hususi Daire
Telgraf Adresi
Mardinde "Ulus Sesi,"

MARDİN'DE ULUS SESİ

Umumi Neşriyat ve Yazı işleri
Direktörü
M. Siret Bayar
Basıldığı yer: (ULUS SESİ) Basımevi

Bir varmış, Bir yokmuş Evvel zaman içinde

En Güzel Çocuk Kitabıdır

Satlık için gelmiştir. İçerik çok güzel Hikâye ve Masallarla dolu bu kitabı her çocuğa tasiye ederiz.

Yazan: Ömer Rıza Doğrul

Yer Yüzündeki Dinlerin Tarihi

Satış için gelmiştir, fiyatı 75 kuruştur

Doktor - Operator Saim Kesen

Ameliyatlarını mutedil şeraitle
yapmağa başlamıştır

PAZARTESİ ve CUMA GÜNLERİ
fukaralara meccanen bakmaktadır

Adres: Postahane yanında, Park karşısında

Diş Hekimi

Hilmi Kıymaz

Birinci cadde Ticaret
odası karşısındaki

Hususi muayenehanesinde her gün saat
2 den 18 e kadar has
talarını kabul eder.

MODEL

Aylık Moda
mecmuası

11 numaralı Mart
sayısı çıktı

Bütün Bayanlara ve
kadın terzilerine tavsiye ederiz.

AİLE DOKTORU

Her Ailenin Sıhhati ile
alakadar olan çok güzel
bir eserdir.
Matbaamızdan arayınız.

YÜZDE 20 TENZİLATLA

Ucuz kitap Satışları Başladı

Satış Yeri

Ulus Sesi Basımevinde gazete
ve kitap bayii Cemal Işınay

MODERN

TÜRKİYE

MECMUASININ

3 üncü sayısı çıktı

Nushası 15 kuruştur
Gazete müvezzillerinden arayınız

MARDİN

ULUS SESİ

Basımevi

Doğu illerinin en modern bir BASİMEVIDİR

Her nevi Defter, Çek, Bono, Makbuz, Kâğıt başlıkları
Kartvizit, Davetiye kartları, Duvar Afişleri, Sinema
ve Tiyatro Biletleri çok güzel bir şekilde basılır ve
kısır bir müddet içinde teslim edilir.

Yeni getirttiğimiz fantazi, kübik harflarla çok
şık reçete kâğıdı basılır.

Verilecek siparişler, gönderilecek paralar Mardinde (Ulus Sesi)
Basımevi) İdare müdürlüğü namına gönderilmelidir.

Dışarıdan gönderilecek sipariş nümunelerinin okunaklı bir
surette yazılmasını sayın müşterilerimizden dileriz.

Güven Tecimevi

Gaz, Benzin, makina yağları,
Mişlen otomobil lastiklerinin

Toptan ve Perakende

EN UCUZ SATIŞ YERİDİR

ELMAS MAKAS

C. Yavuz

Kadın Terzisi

Birinci cadde Singer acentesi yanında

Dikişlerin güzelliği ve ucuzluğu ile

Rekor kırmıştır

Beğenilmeyen malların parasını
derhal öder

Bir dafa tecrübe bunu ispat eder